

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СПОРТИВНО-ПЕДАГОГІЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Сергій Приймак,

*доктор педагогічних наук, доцент,
Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка, м. Чернігів, Україна*

Мета дослідження полягає в науково-теоретичному обґрунтуванні методичної системи розвитку функціональних можливостей майбутніх учителів фізичної культури у процесі спортивно-педагогічного удосконалення.

На основі конструктивного аналізу й узагальнення теоретико-емпіричних досліджень з'ясовано, що концептуальними передумовами підготовки висококваліфікованих учителів фізичної культури є поєднання освітньої, спортивної та науково-дослідної діяльності студентів, кожна з яких обумовлена необхідністю забезпечення належного рівня оволодіння знаннями та уміннями в обраному виді спортивно-педагогічного удосконалення.

Обґрунтовано, що однією з актуальних проблем науково-педагогічних досліджень є формування функціональної готовності майбутнього учителя фізичної культури у процесі спортивно-педагогічного удосконалення, який здатен успішно проектувати, конструювати і перетворювати окремі складові цієї діяльності, раціонально розробляти, моделювати засоби педагогічного впливу та ефективно застосовувати їх в практиці.

Визначено, що головною передумовою успішної педагогічної діяльності учителя фізичної культури є наявність педагогічних здібностей, зокрема: дидактичних, перцептивних, конструктивних, експресивних, академічних, організаторських, комунікативних. Інтегральною дисципліною, яка дозволяє реалізувати педагогічні здібності у практичній діяльності є «Спортивно-педагогічне удосконалення», покликаної забезпечити якісну підготовку студентів до майбутніх професійних обов'язків, а саме, надає можливість оволодіти

професійно-педагогічними знаннями, уміннями та навичками, необхідних у педагогічній і тренерській діяльності. Спортивна підготовка є педагогічним процесом, основою якої є формування й удосконалення професійних умінь і навичок педагога з фізичної культури і спорту.

Визначено і науково обґрунтовано організація освітнього процесу зі спортивно-педагогічного удосконалення, форми проведення, види контролю. Здійснено спробу конкретизувати значний обсяг знань у сфері педагогічних основ його становлення в умовах закладу вищої освіти. Розглянуті аспекти окреслюють на необхідність подальшого пошуку і розробки науково обґрунтованих методів удосконалення професійної підготовки майбутнього учителя фізичної культури.

З метою обґрунтування і розробки методичної систему розвитку функціональних можливостей майбутніх учителів фізичної культури у процесі спортивно-педагогічного удосконалення розглянуто методологічні і емпіричні основи технологічної моделі, які можуть бути реалізовані на основі системного і діяльнісного підходів.

Висновок. Впровадження компетентнісного кінезіологічного підходу в систему вищої освіти обумовлено підвищенням вимог до фізичної готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності, забезпеченої безпечним рівнем здоров'я, високим рівнем теоретичної, методичної та морфофункціональної підготовленістю, детермінованої високим рівнем розвитку кінезіологічної компетентності, що формується в інтегрованому міжнауковому науковому напрямку про моторну активність людини – кінезіології. Відповідно до специфіки кінезіологічної компетентності, сутність якої полягає в інтегративному впливі спортивно-педагогічної діяльності на інтелектуальну і рухову сфери особистості, вважаємо за необхідне виокремити в якості об'єкта формування ціннісних установок функціональні можливості людини.

Джерела:

1. Педагогическое физкультурно-спортивное совершенствование : учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений / под ред.

Ю.Д. Железняк. Москва : Академия, 2005. 384 с.

2. Приймак С. Г. Методична система розвитку функціональних можливостей майбутніх учителів фізичної культури у процесі спортивно-педагогічного удосконалення : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02. Чернігів, 2019. 545 с.

3. Приймак С. Г. Спортивно-педагогічне удосконалення студентів: морфофункціональне забезпечення діяльності: монографія. Чернігів : ПАТ «ПВК «Десна», 2018. 292 с.

4. Приймак С. Фізична працездатність студентів, що займаються в групі спортивно-педагогічного удосконалення з боксу. *Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології*. 2017, № 6 (70). С. 130-141. <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2017.06/130-141>

5. Сущенко Л. П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Київ, 2003. 46 с.

6. Priymak Serhij, Kolomiets Nataliia, Goletc Vitaliy (2019). Modeling of the morphofunctional state of the biathletes body. *Journal of Physical Education and Sport® (JPES)*, Vol.19 (issue 2), Art 173. Pp. 1193-1199. <https://doi.org/10.7752/jpes.2019.02173>

7. Priymak, S. G., Terentieva, N. O. (2017). Somatologic characteristics of biathlon students' body constitution in predicting of their successfulness. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*; 21(4): 192-199. <https://doi.org/10.15561/18189172.2017.0408>
